

Tartalomjegyzék

TARTALOMJEGYZÉK.....	1
1. ELŐZMÉNYEK.....	3
2. ÁLTALÁNOS ADATOK.....	3
2.1. A KÖRNYEZETVÉDELMI FELÜLVIZSGÁLATOT VÉGZŐ NEVE	3
2.2. AZ ENGEDÉLYES ADATAI.....	4
2.3. A TELEPHELY CÍME	4
2.4. A TELEPHELYRE VONATKOZÓ ENGEDÉLYEK	5
2.5. A TELEPHELYEN A VIZSGÁLAT IDŐPONTJÁBAN FOLYTATOTT TEVÉKENYSÉGEK ÉS AZ ALKALMAZOTT TECHNOLÓGIÁK RÖVID ISMERTETÉSE	6
2.6. A TELEPHELYEN KORÁBBAN FOLYTATOTT TEVÉKENYSÉGEK BEMUTATÁSA.....	6
3. A FELÜLVIZSGÁLT TEVÉKENYSÉGRE VONATKOZÓ ADATOK	8
3.1. A FELÜLVIZSGÁLATTAL ÉRINTETT KÖRNYEZET BEMUTATÁSA.....	8
3.2. KÖZLEKEDÉSI JELLEMZŐK, MEGKÖZELÍTÉS	8
3.4. A TEVÉKENYSÉGHEZ SZÜKSÉGES TELEPHELYEN LÉVŐ LÉTESÍTMÉNYEK.....	9
4. A TEVÉKENYSÉG RÉSZLETES ISMERTETÉSE	10
4.1. A TECHNOLÓGIA EGYSÉGEI.....	11
5. A TEVÉKENYSÉGGEL KAPCSOLATOS DOKUMENTÁCIÓK.....	14
6. FELSZÍN ALATTI ÉS FELSZÍNI VEZETÉKEK, TARTÁLYOK.....	15
7.1. LEVEGŐ.....	16
7.1.1. A vizsgált terület levegőtisztaság-védelmi jellemzői	16
7.1.2. A jellemző levegőhasználatok ismertetése	18
7.1.3. Mozgó légszennyező források	20
7.2. ZAJ ÉS REZGÉS.....	24
7.3. VÍZ- ÉS TALAJVÉDELEM	25
A VÍZFELHASZNÁLÁS CSÖKKENÉSE	28
VÍZFELHASZNÁLÁS.....	28
CSAPADÉKVÍZ-ELVEZETÉS.....	30
TALAJVÉDELEM.....	30

KÁROS ANYAG KIBOCSÁTÁS CSÖKKENTÉSI LEHETŐSÉGEI:	32
SZÉNMONOXID KIBOCSÁTÁS CSÖKKENTÉSE	32
KÉNHYDROGÉN ÉS AMMÓNIA KIBOCSÁTÁS CSÖKKENTÉSE	32
AMMÓNIA KÉPZŐDÉST GÁTLÓ SZEREK HASZNÁLATA	33
FOSZFOR KIBOCSÁTÁS CSÖKKENTÉSE.....	33
SZAGHATÁS KELETKEZÉSE, ÉS ANNAK CSÖKKENTÉSI MÓDJAI	36
A KELETKEZŐ TRÁGYA MENNYISÉGÉNEK CSÖKKENTÉSE.....	36
A VÍZFELHASZNÁLÁS CSÖKKENÉSE	37
7.4. HULLADÉK	38
7.5. AZ ÉLŐVILÁGRA VONATKOZÓ KÖRNYEZETTERHELÉS ÉS IGÉNYBEVÉTEL BEMUTATÁSA	38
8. A TELEPHELYEN FOLYTATOTT TEVÉKENYSÉG ÉS AZ ELÉRHETŐ LEGJOBB TECHNIKA VISZONYA	39
9. RENDKÍVÜLI ESEMÉNYEK.....	42
10. A TEVÉKENYSÉG FELHAGYÁSA UTÁN TEENDŐ INTÉZKEDÉSEK	43
11. ÖSSZEFOGLALÓ ÉRTÉKELÉS, JAVASLATOK.....	44
11.1. A KÖRNYEZETRE GYAKOROLT HATÁS ÉRTÉKELÉSE	44
11.2. JAVASLATOK	46

1. Előzmények

Bozsánovics Kft. (7370 Sásd, Törökmalom utca 2.) tulajdonában lévő Bögöte 373 hrsz. alatti ingatlanokon meglévő épületekben pulykanevelést végez.

Az állattartó telep a VA/KTZF01/2268-10/2016. számon kiadott egységes környezethasználati engedéllyel rendelkezik, mely engedély a VA/KTHF-KTO/22-1/2021. számon módosításra került.

Az egységes környezethasználati engedély 2021. október 31-ig érvényes. A tevékenységet az engedélyes a továbbiakban is folytatni kívánja, ezért engedélyezés tervdokumentáció készítésével bízta meg a Vasi Agilitás Kft.-t.

A dokumentációt a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 75.§ - ban, valamint a felülvizsgálati dokumentáció tartalmi követelményeiről szóló 12/1996. (VII. 4.) KTM rendelet 2. számú mellékletében foglaltaknak megfelelően állítottuk össze. A felülvizsgálat során az elérhető legjobb technológia követelményeit is figyelembe vettük.

2. Általános adatok

2.1. A környezetvédelmi felülvizsgálatot végző neve

Környezetvédelmi felülvizsgálatot végző cég:

A Felülvizsgálatot készítő neve	Vasi Agilitás Kft.
A Felülvizsgálatot készítő címe	9771 Akacs Mihály u. 12.
Környezeti felülvizsgáló	Bangó Ernő ügyvezető igazgató (OKVF-F-281/2004) környezetvédelmi szakértő

2.2. Az engedélyes adatai

Engedélykérő fél megnevezése	Bozsánovics Kft., Állattenyésztő és Forgalmazó Korlátolt Felelősségű Társaság
Az engedélykérő fél címe	7370 Sásd, Törökmalom u. 2.
A vizsgált telephely megnevezése	Bögöte 373 hrsz.
A vizsgált telephely címe	Bögöte 373 hrsz.
KÜJ azonosító	100671131
KTJ azonosító	100980861
adószám	11366160-2-02
Cégjegyzékszám:	02-09-063989

2.3. A telephely címe

Bögöte 373 hrsz.

EOV X = 194 100, EOV Y = 498 200

Telephely területe: 90.491 m²

A telephelyre vonatkozó átnézeti és részletes helyszínrajzot a felülvizsgálati dokumentációhoz mellékeljük.

2.4. A telephelyre vonatkozó engedélyek

Egységes környezethasználati engedély: VA/KTF01/2268-10/2016. VA/KTHF-KTO/22-1/2021. egységes környezethasználati engedély módosítása

Vízjogi üzemeltetési engedély: 36800/5181-8/2016. ált.

A telep vízfelhasználása az elmúlt 5 évben:

2017 2018 évben a vízfelhasználás vezetékes ivóvízről történt. 2019-2021 évig a vízfelhasználás a meglévő engedéllyel rendelkező kútról történt.

A vízfelhasználás az alábbiak szerint alakult.

		m3		m3
2017	Q1	3 999		
	Q2	1 323		
	Q3	5 074		
	Q4	3 635		14 031
2018	Q1	1 365		
	Q2	889		
	Q3	0		
	Q4	0		2 254
2019	Q1	4 250		
	Q2	2 133		
	Q3	1 833		
	Q4	1 618		9 834
2020	Q1	1 894		
	Q2	878		
	Q3	1 277		
	Q4	1 408		5 457
2021	Q1	2 118		
	Q2	1 126		
	Q3			
	Q4			3 244

A vízfelhasználást dokumentáltan végzik. A fogyasztások alapján a hibák szűrhetőek.

2.5. A telephelyen a vizsgálat időpontjában folytatott tevékenységek és az alkalmazott technológiák rövid ismertetése

A telephelyen végzett tevékenység megnevezése:

Baromfitenyésztés 0147

2.6. A telephelyen korábban folytatott tevékenységek bemutatása

A területet a SáGa Foods Zrt. (a továbbiakban: Zrt.) a Pannon Pulyka Kft. jogelődje 1995-ben vásárolta meg termőföldként. A termőföld művelési ágváltozását követően az új létesítményeket a Produkt Kft. tervei alapján kiadott, módosított 2920/1996. számú építési engedély szerint építették fel. A tevékenység megkezdésének időpontja 1997, az ólakban a használatbavétel óta baromfinevelés folyik. A telepen 2006. májusig pulyka előnevelést és hizlalást folytattak, ezt követően csak előnevelő telepként történt a telep működtetése. A pulyka előnevelés mélyalmos tartástechnológiával történt, évente 5 turnust tartottak. A 6 db istállóba maximálisan 132 000 db napospulykát telepítettek.

Az új üzemeltető gazdasági okok miatt végignevelési tevékenységet kíván folytatni. A 20 hetes végignevelési tevékenységgel a ciklusok számát évi ötről évi kettőre csökkentik. A telepített állatlétszám is csökken 132 000 db-ról 40 000 db-ra. Az állattartás technológiájában egyéb változás nem tervezett, az állattartás a meglévő technológiai létesítményekkel valósul meg.

A telephely a legkorszerűbb technológiával - automata etetés, itatás, szellőzés, fűtés, amit a telepen elhelyezett központi számítógép vezérel, ill. rögzíti a nevelés során történt eseményeket - baromfinevelés tevékenységet végeznek mélyalmos tartást

A tevékenység célja pulyka előállítása napos kortól vágásérett súlyig (végignevelés). A telepen keltetés nem történik, a telepre 50-54 g/db súlyú napospulykát szállítanak. A tervezett módosítást követően az egy időben tartott állatlétszám 40 000 db pulyka. Az első 6 hétben előnevelés két istállóban tervezett, majd azt követően a két istállóban előnevelt pulykák kerülnek istállókba szétosztásra. Az utónevelés során az istállók férőhelyszáma 6 600 férőhely utónevelt pulyka. Évente ezzel a tartástechnológiával 2,5 turnus nevelhető fel. Az évente kibocsátott pulykák száma így összesen 100 000 db-ra csökken. Az épületekben zárt rendszerű, mélyalmos, öntetetős, önitatós, intenzív tartástechnológiát alkalmaznak. Az alom tárolása időjárási hatásoktól védett tárolóban történik. A tartástechnológia létesítményei felújítottak, légtechnikai rendszerükben korszerűsítettek.

A meglévő létesítmény védett természeti területet nem érintenek.

Istállók száma	állatlétszám/ciklus	állatlétszám/ciklus
	0-6 hét	6-20 hét
I. sz.	20 000 db	6600
II. sz.	20 000 db	6600
III. sz.	-	6600
IV. sz.	-	6600
V. sz.	-	6600
VI. sz.	-	6600
Összesen	40 000 db	39 600 db

3. A felülvizsgált tevékenységre vonatkozó adatok

3.1. A felülvizsgálattal érintett környezet bemutatása

Az állattartó telep Vas megyében, Bögöte község belterületi határán helyezkedik el. A teleptől délre és nyugatra mezőgazdasági és erdőgazdasági területek találhatók. Nyugati irányban védelmi célú erdő, azon túl mezőgazdasági területek vannak. Északi irányban találhatók Bögöte község falusias lakóterületei. A telep közvetlenül megközelíthető a tőle keleti irányban húzódó 7355. számú közútról. A község a Nyugat-dunántúli hegy és dombvidéki tájegységhez tartozik. Bögöte község és környéke a Rába középső szakaszának árterületétől nyugatra, magas térszínen található. A telep átlagos tengerszint feletti magassága 170-171 m Bf. Az istálló épületek a legközelebbi lakóépülettől 250 m távolságban állnak.

A területet a SáGa Foods Zrt. (a továbbiakban: Zrt.) a Pannon Pulyka Kft. jogelődje 1995-ben vásárolta meg termőföldként. A termőföld művelési ágváltozását követően az új létesítményeket a Produkt Kft. tervei alapján kiadott, módosított 2920/1996. számú építési engedély szerint építették fel. A tevékenység megkezdésének időpontja 1997, az ólakban a használatbavétel óta baromfinevelés folyik. A telepen 2006. májusig pulyka előnevelést és hizlalást folytattak, ezt követően csak előnevelő telepként történt a telep működtetése.

3.2. Közlekedési jellemzők, megközelítés

A telep közvetlenül megközelíthető a tőle keleti irányban húzódó 7355. számú közútról. A teleptől Északi irányban találhatók Bögöte község falusias lakóterületei.

3.4. A tevékenységhez szükséges telephelyen lévő létesítmények

A telep területe 90.491 m², az állatok tartására 6 db egyenként 2000 m²-es épület (összesen 12.000 m² terület) szolgál.

A telep körbekerített, betonozott belső úthálózattal rendelkezik. A telepre való bejutás kerékfertőtlenítőn keresztül biztosított.

Épületek:

Istállók száma	állatlétszám/ciklus	
	0-6 hét	6-20 hét
I. sz.	20 000 db	6600
II. sz.	20 000 db	6600
III. sz.	-	6600
IV. sz.	-	6600
V. sz.	-	6600
VI. sz.	-	6600
Összesen	40 000 db	39 600 db

Az épületek elhelyezkedését és a kapcsolódó létesítményeket az M= 1:1000 méretarányú részletes helyszínrajzon mutatjuk be.

A telephelyen trágyatárolást nem végeznek. Az elszállítás és mezőgazdasági elhelyezés mezőgazdasági vállalkozókkal történt megállapodás alapján történt az utolsó 5 évben is.

A Kft. az elszállított trágyamennyiségekről pontos nyilvántartást vezet.

4. A tevékenység részletes ismertetése

A telephelyen már több mint 20 éve állattartást végeznek.

A tevékenység célja pulyka előállítása napos kortól vágásérett súlyig (végignevelés). A telepen keltetés nem történik, a telepre 50-54 g/db súlyú napospulykát szállítanak. A tervezett módosítást követően az egy időben tartott állatlétszám 40 000 db pulyka. Az első 6 hétben előnevelés két istállóban tervezett, majd azt követően a két istállóban előnevelt pulykák kerülnek istállókba szétosztásra. Az utónevelés során az istállók férőhelyszáma 6 600 férőhely utónevelt pulyka. Évente ezzel a tartástechnológiával 2,5 turnus nevelhető fel. Az évente kibocsátott pulykák száma így összesen 100 000 db-ra csökken. Az épületekben zárt rendszerű, mélyalmos, öntetetős, önitatós, intenzív tartástechnológiát alkalmaznak. Az alom tárolása időjárási hatásoktól védett tárolóban történik. A tartástechnológia létesítményei felújítottak, légtechnikai rendszerükben korszerűsítettek.

2016 évben az ólak felújítása, légtechnikai rendszer korszerűsítése, az épületek falszerkezeteinek felújítása, szigetelése megvalósult. Az utóbbi 5 évben az állattartás a korszerű szigetelési és légtechnikai rendszerrel rendelkező épületekben történt.

A telephelyen az előzőekben engedélyezettekhez képest az alábbi változások történtek:

2017 évben kamerarendszer telepítése történt

2018 évben acélszerkezetes szalmatároló létesítése, 14 kukás konténertároló építése történt

2019: automata gyógyszeradagoló beépítése

2019-2020 évben a szociális épület felújításra került.

A tartástechnológiában az előző felülvizsgálathoz képest egyéb változás nem történt. A telep üzemszerű működése a műszaki fegyelem mellett az engedélyezetteknek megfelelően zajlik.

4.1. A technológia egységei

A nevelőtelepen a pulykákat zárt, hőszigetelt, mesterséges szellőzésű épületekben (6 db) nevelik. A nevelőépületek általános szellőztetésére biztosított a természetes szellőzés az épület hosszanti oldalfalain elhelyezett TPI 3000-VFG típusú, istállóként 40 db légbeejtőn és a tetőgerincen elhelyezett kivezető nyílásokon keresztül. A természetes szellőzést mind a légbeejtőknél, mind a tetőkivezető kürtőkben automatikusan szabályozott zsalukkal vezérlik. A tető kürtőkben - a természetes szellőzés kiegészítésére – istállóként 6 db 15.600 m³/h teljesítményű, Multifan típusú, egyfázisú 3 lapátos kürtős ventilátorok találhatóak. Az épületek fűtéséhez istállóként 24 db, 11 kW teljesítményű Maywick M40 típusú földgázüzemű infrasugárzó berendezéseket alkalmaznak. A mesterséges légcserét a nyári meleg időszakokban nappal, alagútventilációs rendszer (istállóként 12 db Multifan 130 típusú, 41.370 m³/h teljesítményű, 3 lapátos ventilátor) biztosítja. A belső hőmérséklet szabályozását a nyári, meleg időkben Munters CELdek típusú hűtőpanelek segítik.

Áramszünet esetén a telep villamos energia igényét 1 db 255 kW névleges teljesítményű, Stanford típusú generátor biztosítja. Az aggregátor üzemszerűen nem működik, az éves üzemórák száma az 50-et nem éri el, tüzelőanyag fogyasztása 50 kg/h alatti.

A telephelyen az utóbbi 5 évben az állatlétszámok az alábbiak szerint alakultak:

ELŐNEVELÉS			
E1/19	2019.02.05-02.08	40 780	2019.04.17
E2/19	2019.02.15	27 890	2019.03.30
E5/19	2019.12.12	33 020	2020.01.25
E6/19	2019.12.18-29	43 280	2020.02.07
E1/20	2020.05.25-29	45 390	2020.07.09
E2/20	2020.11.12-14	41 450	2020.12.25
E1/21	2021.04.28-05.01	52 660	2021.06.13
UTÓNEVELÉS			
U2/18	2018.10.12	40 900	2019.01.28
U1/19	2019.04.17	37 664	2019.07.09
U2/19	2019.09.02	41 900	2019.12.11
U1/20	2020.02.07	40 060	2020.05.23
U2/20	2020.07.09	43 950	2020.11.13
U3/20	2020.12.25	39 200	2021.04.18
U1/21	2021.06.12	43 600	

Az elhullás az alábbiak szerint alakult:

Az elszállítás dokumentáltan történt. A szállítást az ATEV Zrt. végezte.

Szállítás	Elhullott állat (kg)
2017. január	3 789
2017. február	3 861
2017. március	6 101
2017. április	201
2017. május	684
2017. június	1 639
2017. július	5 013
2017. augusztus	6 818
2017. szeptember	759
2017. október	180
2017. november	662
2017. december	2 054
	31 761

Szállítás	Bögöte
2018. január	4 268
2018. február	6 040
2018. március	3 179
2018. április	1 051
2018. május	2 985
2018. június	4 889
2018. július	5 643
2018. augusztus	4 122
2018. szeptember	150
2018. október	191
2018. november	2 177
2018. december	4 234
	38 929
Szállítás	Bögöte
2019. január	7 674
2019. február	2 206
2019. március	246
2019. április	4 018
2019. május	5 526
2019. június	10 850
2019. július	2 059
2019. augusztus	195
2019. szeptember	2 219
2019. október	2 910
2019. november	6 931
2019. december	2 446
	47 280
Szállítás	Bögöte
2020. január	1 350
2020. február	2 434
2020. március	5 723
2020. április	7 886
2020. május	11 985
2020. június	30
2020. július	3 220
2020. augusztus	3 682

2020. szeptember	10 350
2020. október	9 135
2020. november	4 613
2020. december	1 327
	61 735
Szállítás	Bögöte
2021. január	1 633
2021. február	4 304
2021. március	12 391
2021. április	8 141
2021. május	482
2021. június	3 129
2021. július	5 599
2021. augusztus	
2021. szeptember	
2021. október	
2021. november	
2021. december	
	35 679

Az állatlétszám mutatja a maximális férőhelyszámot. A telepített állatok száma 40-46 000 férőhely kispulyka. Az állattartással kapcsolatban az utóbbi 5 évben panaszbejelentésről nem volt tudomásunk.

5. A tevékenységgel kapcsolatos dokumentációk

Az 59/2008. FVM rendelet előírása szerint a mezőgazdasági tevékenységet folytatók kötelező adatszolgáltatásához szükséges adatlapot az illetékes hatóság felé a vállalkozó benyújtotta.

A vállalkozó a keletkező állati melléktermékekkel, valamint hulladékokkal és egyéb tevékenységekkel kapcsolatos jogszabályi előírásokat betartja. A telephely

környezetének rendben tartására kiemelt figyelmet fordít. A tevékenységből adódó panasz feléje és tudomása szerint a hatóságok felé nem érkezett.

6. Felszín alatti és felszíni vezetékek, tartályok

A felülvizsgált időszakban a szennyvízkezelésben változás nem történt. Az istállók mellett 6 db zárt technológiai szennyvízgyűjtő akna szolgál a technológiai szennyvizek gyűjtésére.

Az aknák $5,5 \text{ m}^3$ térfogatúak. Az aknák vízzárósága az előző felülvizsgálatkor víztartási próbával ellenőrzésre került. A veszélyes hulladék konténer tároló térbe hullott csapadékot egy $3,5 \text{ m}^3$ -es aknában gyűjtik.

A telephelyen felszín alatti gázolaj-, ill. benzintartály nem található, és régebben sem üzemelt.

Az irodaépület kommunális szennyvizei csatornahálózaton elvezetésre kerülnek.

7. A tevékenység folytatása során bekövetkezett, illetőleg jelentkező környezetterhelés és igénybevétel bemutatása

A tevékenység végzése során az elmúlt 5 évben sem történt jelentős környezetterhelés.

A technológia zárt, az állattartás megvalósítását az üzemi fegyelem maximális betartásával végzik.

7.1. Levegő

7.1.1. A vizsgált terület levegőtisztaság-védelmi jellemzői

Klimatikus viszonyok

A terület éghajlata óceáni jellegű, kevésbé zord a tél és enyhébb a nyár. Az éves átlaghőmérséklet 9,5 0C (tenyészidőszakban 15,5 0C). A fagymentes időszak 180 nap körüli. A minimum hőmérséklet átlaga -17 oC. Évente 1800-1900 óra napfényre lehet számítani a sokéves adatok alapján. Az óceáni hatás miatt ritka az aszály. Az évi csapadékösszeg 700-750 mm körül alakul, a vegetációs időszakban 450 mm csapadék tekinthető jellemzőnek. Az ariditási index 0,94-1,00.

Az uralkodó szélirány É-Ény-i és D-i. Az átlagos szélesebesség 2,5-3,0 m/s

Bögöte levegőtisztaság-védelmi helyzete

Levegőtisztaság-védelmi szempontból a térség nagyon kedvező helyzetben van, mivel a területén olyan üzem nem működik, amely a káros hatással lenne a levegő minőségére. A levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet szerint az ország területét a légszennyezettség mértéke alapján külön jogszabály szerint zónákba kell sorolni. A zónák kijelölése a 4/2002.(X.7.) KvVM rendelet által megtörtént. A település az egyéb területek közé, a legkedvezőbb zónacsoportba került:

kéndioxid F
nitrogéndioxid F
szénmonoxid F
szilárd E
benzol F

A légszennyezettségi zónák típusait a 4 / 2011. VM rendelet tartalmazza.

E csoport: azon terület, ahol a légszennyezettség egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van.

F csoport: azon terület, ahol a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.

A térség levegőminősége szempontjából kedvező, hogy az üzemi eredetű légszennyező anyag kibocsátás nem jelentős. Kedvező továbbá, hogy a gazdasági terület a településtől északnyugati irányba, lakóterületektől térben elválasztva, illetve elválaszthatóan kerültek kialakításra.

Fontos szabályozási elem továbbá, hogy a 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet melléklete szerinti védőtávolság igényű létesítmények csak akkor alakíthatók ki, ha a környezetükben kijelölt terület-felhasználási egységek rendeltetésszerű használatát és beépíthetőségét nem korlátozzák.

Az állattartásból eredő bűzhatást a már meglévő állattartó telepeknél a lakóterület felőli intenzív fásítással lehet csökkenteni és biztosítani a levegőszennyezés elleni védelmet.

A telephelyekről az istállótrágya rendszeres elszállítása is kiemelt fontosságú az esetleges bűzhatás elkerülése érdekében.

Tekintettel arra, hogy a telephelyen baromfinevelés már 1997 év óta folyik, és azt megelőzően is állattartási terület volt, védelmi övezet kijelölése nem szükséges.

7.1.2. A jellemző levegőhasználatok ismertetése

A felülvizsgálattal érintett baromfi nevelő telepen bejelentés köteles helyhez kötött légszennyező pontforrás nem található. Levegőterhelést a hizlalástechnológia szerves részét képező takarmányozás, trágyakezelés, klíma és szellőzés szabályozás, valamint az anyagmozgatásból származó közlekedés okozhat, amelyeket a következőkben részletesen vizsgálunk.

A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII.23.) Kormányrendeletben meghatározott bejelentés köteles pontforrás a telephelyen nem található.

A telephelyen az állatlétszámban az előzőekben engedélyezettekhez képest változás nem történt. A levegővédelmi hatásterületekben változás nem történt.

Bögöte Község Önkormányzatával 2015. április 24-én kötött megállapodást a Bozsánovics Kft. az elmúlt 5 évben is betartotta. A zárt rendszerű végignevelési tevékenységet kisebb állományi létszámmal folytatja. A légtechnikai rendszer korszerűsítése megvalósult, az alagútszellőzési rendszer üzemel. A Kft. az elmúlt 5 évben is a megállapodás szerinti trágyakezelési technikát alkalmazta.

Takarmányozás

Az állomány korának megfelelően használt takarmánykeveréket istállónként elhelyezett silókban tárolják.

A silók feltöltése a takarmányszállító autóból csigas rendszerben történik, a silókból a takarmány automatikusan, zárt rendszeren keresztül jut a tányéros etetőkbé. A zárt takarmányozási rendszer a porzást minimálisra csökkenti.

Trágyakezelés

A telephelyen a trágyakezelésben, tárolásban az 2016 évben kiadott engedélyhez képest változás nem történt. A területen állategészségügyi szempontból sem tárolnak trágyát. A trágya jogszabályoknak megfelelő módon történő elhelyezéséről az elszállító mezőgazdasági vállalkozók gondoskodnak. Bögöte Község Önkormányzatával kötött megállapodásban foglaltakat a Kft. betartja. A Kft. tevékenysége ellen az utóbbi 5 évben panaszbejelentés nem érkezett.

Légtechnikai berendezések

A légtechnikai berendezések megfelelnek az előzőekben engedélyezettnek.

A nevelőtelepen a pulykákat zárt, hőszigetelt, mesterséges szellőzésű épületekben (6 db) nevelik. A nevelőépületek általános szellőztetésére biztosított a természetes szellőzés az épület hosszanti oldalfalain elhelyezett TPI 3000-VFG típusú, istállónként 40 db légbeejtőn és a tetőgerincen elhelyezett kivezető nyílásokon keresztül. A

természetes szellőzést mind a légbeejtőknél, mind a tetőkivezető kürtőkben automatikusan szabályozott zsalukkal vezérlik. A tető kürtőkben - a természetes szellőzés kiegészítésére – istállóként 6 db 15.600 m³/h teljesítményű, Multifan típusú, egyfázisú 3 lapátos kürtős ventilátorok találhatóak. Az épületek fűtéséhez istállóként 24 db, 11 kW teljesítményű Maywick M40 típusú földgázüzemű infrasugárzó berendezéseket alkalmaznak. A mesterséges légcserét a nyári meleg időszakokban nappal, alagútventilációs rendszer (istállóként 12 db Multifan 130 típusú, 41.370 m³/h teljesítményű, 3 lapátos ventilátor) biztosítja. A belső hőmérséklet szabályozását a nyári, meleg időkben Munters CELdek típusú hűtőpanelek segítik.

Áramszünet esetén a telep villamos energia igényét 1 db 255 kW névleges teljesítményű, Stanford típusú generátor biztosítja. Az aggregátor üzemszerűen nem működik, az éves üzemórák száma az 50-et nem éri el, tüzelőanyag fogyasztása 50 kg/h alatti.

7.1.3. Mozgó légszennyező források

A trágya kiszállítása és elhelyezése nem érint bögötei lakó ingatlanokat. A trágya elszállítását a lakott területek kerülésével oldja meg a vállalkozó, az egységes környezethasználati engedély előírásainak megfelelően.

A jármű célforgalom a térségi utak forgalmát nem befolyásolja számottevő mértékben, a járművek okozta zaj és levegőterhelés nem okoz kimutatható növekedést.

A közlekedés hatásterülete a telephelyre vezető útvonal mentén vonalszerűen jellemezhető.

7.1.4. Levegőtisztaság-védelmi hatásterület

A technológia meghatározza a légtérben található és megengedhető káros gázok mennyiségét:

Széndioxid	0,3 tf%
Ammónia	0,02 tf%
Kén-hidrogén	0,01 tf%
Szénmonoxid	0,00 tf%

Az állandó légáramlás hatására a nevelési időszak alatt folyamatosan képződő és vastagodó almos trágya felső része a folyamatosan áramló levegő hatására kiszárad. A mélyebben lévő levegőtől elzárt rétegben anaerob bomlási folyamatok indulnak meg. A szükséges mértékű légcseré biztosítja, hogy a légtérbe kerülő légszennyező anyagok koncentrációja a káros mértéket ne érje el.

Az istállók légtérében jelen lévő légszennyező anyagok közül bűzkibocsátás szempontjából az állatok anyagcseréjéből származó ürülékből képződik ammónia és kénhidrogén, amelyek érzékszervileg zavaró szaghatást eredményeznek. Emellett a szerves eredetű porképződésnek is lehet szaghatása.

A jellegzetesen szúrós szagú ammónia a nitrogén tartalmú anyagok bakteriális bomlásakor keletkezik, amely a nyálkahártyára és szemre irritáló hatással van.

A kénhidrogén fehérjék bomlásakor, valamint nagy fehérjetartalmú takarmányok etetésekor képződik bélgáz formájában. A záptojásszagra emlékeztető légszennyező anyag ingerlő, fojtó hatású.

A légszennyező anyagok keletkezése és kibocsátása a nevelési időszak alatt növekvő tendenciát mutat, maximális értéke a nevelési időszak utolsó harmadában éri el. A szabadba kerülve alapvetően a meteorológiai körülmények határozzák meg a hígulásuk mértékét és áramlási irányát.

A termelési tevékenységhez kapcsolódóan az istállók szennyezőanyag emisszióját és a telephely anyagforgalmát kell vizsgálnunk. Az ammónia és a kénhidrogén emisszió kiszámításához szükséges alap koncentráció értékeket a képződő trágyában lévő nitrogén és kén tartalomból kiindulva határozhatjuk meg.

Az összes nitrogén tartalom az NH_3 , $\text{NH}_4\text{-N}$, $\text{NO}_2\text{-N}$, $\text{NO}_3\text{-N}$ és szerves N tartalmából együttesen adódik. Az ammónia-nitrogén tartalom a minta szabad ammónia és ammónia ion tartalmának együttes értéke. Az kén a trágyában szervesen (szulfid és szulfát), valamint szerves vegyületek formájában (aminosavak) van jelen.

A nagyméretű állattartó telepek diffúz légszennyező anyag kibocsátása a mezőgazdasági eredetű anyagok jelentős mennyiségét juttatja a légkörbe. Egy 500 SZÁ-ot eltartó baromfitelep emissziójának becslése irodalmi adatok (USEPA 2001. EPA Contract No. 68-D6-011 Task Order 71) évente 13 tonna ammónia, 1,2 tonna kénhidrogén, 0,98 tonna VOC és 2,1 tonna szálló por mennyiséget adnak meg.

Általánosságként elmondható, hogy a légszennyező anyagok tekintetében nem az egyedi szennyezőanyagok, hanem a nagyobb távolságban észlelhető szaghatások a jelentősebbek.

Az állattartó telepek bűzkibocsátásának jellemzésére a szagegységek egységnyi időre és felületre vetített kibocsátását határozzák meg. Ez a trágyaeltávolítás és tárolás módjától függően jelentős határok között változik. Tekintettel arra, hogy a telephelyen

trágya tárolás nem történik, a szaghatás kizárólag a zárt istállókban keletkezik, és a ventilációs tevékenységből adódóan kerülhet a környezetbe.

A területen az állattartás technológiája az utóbbi öt évben nem változott, az épületek korszerűek, felújítottak. A korszerű technológiának köszönhetően a kibocsátás minimális. A kibocsátást csökkenti az alomanyag mennyiségének pontos megválasztása, valamint az alomanyag szárazon tartása.

A tevékenység bűz hatásterülete az előzőekben engedélyezettekhez képest nem változott. A VA/KTF01/2268-10/2016. számon kiadott egységes környezethasználati engedélyben meghatározott hatásterület 226 méter, mely védendő ingatlanokat nem érint.

7.1.5. A levegőtisztaság-védelemmel kapcsolatos belső utasítások

A telepre vonatkozóan levegőtisztaság-védelemmel kapcsolatos belső utasítás nincs, intézkedési tervvel nem rendelkezik, annak kidolgozása, alkalmazása nem szükséges. A meglévő technológia működtetésének előfeltétele a szigorú technológiai előírások betartása, amivel biztosítható, hogy a szagemisszió és az egyéb légszennyezőanyag kibocsátások az elérhető legjobb technika elvárásainak megfelelően alakuljanak.

Bögöte község Önkormányzatával kötött megállapodásban foglaltakat a Kft. betartja. A telephelyen az állatlétszám a megállapodásban foglaltaknak megfelelően csökkentett. A trágya elszállítására, valamint tárolására vonatkozó kikötéseket a Kft. betartja. Bűzpanasz az utóbbi 5 évben a telephellyel kapcsolatban nem merült fel.

7.2. Zaj és rezgés

7.2.1. A tevékenység zaj- és rezgésvédelmi hatásai

A Bozsánovics Kft. Bögöte, 373. hrsz. alatti baromfitelep zajkibocsátásának megelőzésére zajvédelmi intézkedési terv készítését nem tartja szükségesnek, mivel a környezeti zajmérési adatok és elvégzett zajterhelési számítások során megállapítást nyert, hogy a baromfitelep zajkibocsátása a közelebbi mezőgazdasági területen álló lakóépületnél és a belterületi lakóépületnél nem éri el az előírt zajterhelési határértéket.

A környezeti zajvizsgálati értékek alapján megállapítható, hogy az állattartótelep közvetlen környezetében a baromfitelep működésből eredő zaj határérték túllépést, illetve indokolatlan lakossági terhelést nem okoz. Az előzőekben elvégzett számításokhoz képest a telephely technológiája nem változott. A telephellyel szemben zaj panasz nem merült fel.

7.3. Víz- és talajvédelem

7.3.1. A vizsgált környezet vízrajzi jellemzői

A terület topográfiaiilag a Kemeneshát és Kemenesalja kistájak határán található. A Kemeneshát a Rába elhagyott, alsó-pleisztocén medre, a Kemenesalja a Kemeneshát Marcal-völgyig leereszkedő lejtője.

A telephely ~171 mBf. szinten helyezkedik el ÉK-DNy csapású erodált gerincsonron. A terep enyhén K-i irányba lejt. Az éghajlat mérsékelt száraz, mérsékelt hűvös. A területre évi 1920 óra napsütés jellemző. A hőmérséklet évi középértéke 9,8 °C, az évi abszolút hőmérsékleti maximumok átlaga ~33,5 °C, az abszolút minimumok átlaga -17 °C. Jellemzően április 12-14. között emelkedik a hőmérséklet 10 °C fölé, az első fagyok október 25. körül jelentkeznek.

A területen az éves csapadék átlagos mennyisége 630-660 mm, a területi párolgás 720 mm, a tényleges párolgás 580-600 mm, az évi víztöbblet kb. 50 mm, mely a téli félévben jelentkezik. A legcsapadékosabb időszak a június-július, a legszárazabb a február-január.

A telephely vízválasztó határon van, élő vízfolyások környezetében nincsenek.

Legközelebbi (1,8 km-re É-ra) élő vízfolyás a Marcalba torkolló Kodó-patak 27,6 km hosszúsággal, 196,7 km² vízgyűjtő területtel.

A talajt glaciális üledéken kialakult agyagbemosódásos barna erdőtalaj képezi. A talaj vastagsága sekély (0,2 - 0,4 m között), kémhatása savanyú, a művelt réteg humusztartalma alacsony. A talaj vízgazdálkodására szélsőségségesség jellemző.

A 3-4 km mélyen lévő medencealjzat változatos összetételű, de főleg mezozoós kőzetekből áll.

A medencealjzatra jelentős vastagságú középső- és késő-miocén üledékek települtek. Az alsó-pannon kivékonyodott rétegsorral jelentkezik, melyben elsősorban agyagos kifejlődésű képződmények jelentkezik, amibe egy-egy vékonyabb, izolált homokkőtest ékelődik. A felső-pannonra változatosabb regressziós rétegsor jellemző, vastag homokos kiékelődő rétegekkel.

A felső-pannontól kezdve általános epirogén emelkedés indult meg. A Dunántúli középhegység ÉNy-i része folyamatosan 200-300 m-t emelkedett, mely a Pannon-tó feltöltődését eredményezte. Az üledékgyűjtő feltöltődése után a Duna, mint az alpi üledékgyűjtő vizeinek fő szállítója déli irányban haladt keresztül a területen (kb. a Marcal nyomvonalán) és Szlavóniatengerbe csatlakozott be. A pannon végi kiemelkedések a Duna csapásirányát keleti irányúvá tették, és a korábbi déli lejtésű folyóvízhálózat helyett északi irányú folyók alakultak ki, így pl. a Rába, illetve tőle keletre a Marcal.

A pleisztocén alatt fluviális üledékképződés volt jellemző.

7.3.3. Szennyvízelhelyezés

2019-2021 évig a vízfelhasználás

7.3.4. Trágyakezelés

Bögöte a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló 27/2006. (II.7.) Korm. rendeletben foglaltak szerint nitrátérzékeny területek közé tartozik, ezért annak előírásait a tevékenység során kötelező érvényűen be kell tartani.

Évente ezzel a tartástechnológiával 2,5 turnus nevelhető fel. Az alapengedélyhez képest a trágya elhelyezésben változás nem történt.

7.3.5. Csapadékvíz elvezetés

A telephelyen belül csapadékvíz elvezető árkok karbantartása, javítása megtörtént, a csapadékvíz elvezetés korszerűen működik.

A csapadékvizek szennyeződésétől nem kell tartani, mivel a telephelyen szennyeződést kiváltó anyagot nyitott területen nem tárolnak. A tulajdonos szükség szerint végzi az árkok és a teljes terület tisztítását kaszálását.

7.3.6. Felszíni víz-védelmi hatásterület

A felszíni vízvédelmi hatásterület nem értelmezhető, miután felszíni vízbe történő kibocsátás nincs.

7.3.7. A felszín alatti vizek szennyezésének bemutatása

A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken lévő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet alapján Bögöte az érzékeny területek közé tartozik.

A baromfitelepen a jelenlegi és a korábban végzett tevékenységből származó talaj- és talajvízszennyezés nem volt. A telephelyen trágyatárolást nem végeztek, felszín alatti gázolaj-, ill benzintartály nincs, és a meglévő zárt gyűjtő is vízzáró kivitelű.

A telephelyen lévő 2 db gázolajos hordót fedett helyen, kármentőben tárolják, és kizárólag áramkimaradás esetén használják.

A vízfelhasználás csökkenése

A telep vízellátása az alábbi fogyasztásokból tevődik össze:

- Állatok ivóvíz fogyasztása;
- Nyári időszakban felhasznált hűtővíz;
- A dolgozók szociális jellegű vízfogyasztása.

Az itató berendezések víztömorségét folyamatosan ellenőrizni kell, mivel a feleslegesen elcsöpögő víz növeli az üzemeltetési költséget, amellet, hogy az almot is nedvesíti. A nedves alom a baromfi megbetegedését okozhatja, és fokozottabb káros – anyag kibocsátást eredményezhet, ammónia, kénhidrogén, és metán keletkezésével.

A szervíz időszakban az itató berendezéseket ellenőrizni kell, a szivárgásokat meg kell szüntetni. A sérült alkatrészeket meg kell javítani, vagy ki kell cserélni.

Vízfelhasználás

Az állatok itatására a használt víz a 36800/5181-8/2016.ált számon kiadott vízjogi üzemeltetési engedélyben foglaltaknak megfelelően üzemeltetett rétegvíz kúttal történik.

Az állattartó telep vízigénye: 30 m³/nap

Az állattartó telep évi összes vízigénye: 10 950 m³/év

A telephelyi mélyfúrású kút főbb adatai:

EOV koordináták:

Y: 498368

X 194115

- talpmélység: 110,0 m
- nyugalmi vízszint: -23,86 m

A telep vízfelhasználása az elmúlt 5 évben: 2017 2018 évben a vízfelhasználás vezetékes ivóvízről történt. 2019-2021 évig a vízfelhasználás a meglévő engedéllyel rendelkező kútról történt.

A vízfelhasználás az alábbiak szerint alakult.

		m3		m3
2017	Q1	3 999		
	Q2	1 323		
	Q3	5 074		
	Q4	3 635		14 031
2018	Q1	1 365		
	Q2	889		
	Q3	0		
	Q4	0		2 254
2019	Q1	4 250		
	Q2	2 133		
	Q3	1 833		
	Q4	1 618		9 834
2020	Q1	1 894		
	Q2	878		
	Q3	1 277		
	Q4	1 408		5 457
2021	Q1	2 118		
	Q2	1 126		
	Q3			
	Q4			3 244

Csapadékvíz-elvezetés

A csapadékvizek a tevékenységből, a technológia zártságából adódóan nem szennyeződhetnek. A telephely csapadékvíz-elvezető rendszere a 36800/5181-8/2016.ált számon kiadott vízjogi üzemeltetési engedélyben foglaltaknak megfelelően kialakított.

Talajvédelem

A baromfitelepen nem áll rendelkezésre közműves csatorna rákötési lehetőség, ezért a keletkező folyékony hulladék elszállításig zárt gyűjtőkben kerül tárolásra. A tároló ürítését rendszeresen végzik.

Üzemanyag tartály a telephelyen műszaki védelem nélkül nem található, az istállókat vezetékes földgázzal fűtik. A telephelyen, az aggregátor működéséhez szükséges üzemanyagot 2 db 200 l-s hordóban tárolják fedett helyen, kármentőben.

Az állattartó épületek takarítási vizei az épületek végébe telepített 6 **zárt gyűjtőbe** kerülnek.

A szennyvizet a vállalkozó engedéllyel rendelkező szennyvíztisztítóra szállítja el. A megfelelő műszaki védelemmel kialakított zárt gyűjtőkből sem a talaj, sem a talajvíz szennyeződése nem várható.

A telephelyre hulló csapadékvizek szennyeződésétől nem kell tartani, a tiszta csapadékvizek a meglévő nyílt árokrendszerben és a telephely zöldterületein elszikkadnak.

A telephelyen az istállókon kívül trágya tárolás nem történik.

7.3.9. Talaj és talajvíz-védelmi hatásterület

A talaj igénybevétel hatásterülete megegyezik a telephely területével. A talajra és talajvízre a tevékenység közvetlen hatást nem gyakorol, a technológia zárt, az épületek betonozott aljzattal rendelkeznek, a talaj és talajvízszennyezés ebből adódóan nem történhet.

Monitoring

A területen a talajvíz megközelítőleg 15 méter mélységben található. A talaj felső 4 m-es részének kifejlődése agyagos-iszapos jellegű. A talajból kimosódó tápanyagok, esetleges szennyezőanyagok 1-1,5 nap alatt juthatnának el a talajvízbe. A talajvíz elhelyezkedéséből, valamint a technológia zártságából adódóan monitoring kút kialakítása a területen nem volt szükséges.

Káros anyag kibocsátás csökkentési lehetőségei:

Szénmonoxid kibocsátás csökkentése

Az infrasugárzó egységek üzemeltetésekor szén – monoxid (CO) keletkezik. A CO gázok az égés során akkor kerülnek a környezetbe, mikor az égés nem teljes, nem jó hatékonysággal történik.

A szálló por az égőkre rakódik, ezáltal az égés hatékonysága folyamatosan romlik, az üzemeltetés során. Ezért szükséges infrasugárzó egységek rendszeres szakszerű karbantartása, mellyel a fenti folyamatok káros hatások csökkenthetőek.

Kénhidrogén és ammónia kibocsátás csökkentése

Kénhidrogén, és ammónia káros gázként az almos trágyából szabadul fel, a bomlási folyamatok során. A képződő gázok erős adszorbens anyagokkal köthetőek meg.

A friss alomanyag kiszórása amellett, hogy csökkenti a nedvesség tartalmat, egyben gátat jelent a termelődő ammónia szintnek.

A gáztermelődésnek gátat szabhat az üzemeltető, amennyiben az alom részecskemérete nagyobb, mivel ebben az esetben a könnyen felvehető C és N források ritkulásával, a mikrobiális tevékenység is visszaszorul.

Az ammónia képződés szintjének csökkentése érdekében, javasolt, a vastag alomanyag használata, mivel mélyebb rétegekbe szivárgó víz a képződő ammónia egy részét képes megkötni.

Sarkalatos tényező az istállók hőmérséklete a képződő gázok tekintetében. Amennyiben az istállók hőmérséklete meghaladja a 27 °C-ot, az ammóniaképződés jelentősen megnő.

15 °C-os hőmérséklet esetén már nem kell jelentős képződéssel számolni.

Az alom hőmérséklete területenként változhat, akár 5 – 6 °C-ot is, így szükséges hőmérséklet méréssel ellenőrizni, hogy nincsenek – e olyan foltok, melyek meghaladják ammónia képződés szempontjából a kritikus hőmérsékletet.

Ammónia képződést gátló szerek használata

Adszorbens keverékkel:

Hatékony természetes anyag az Alginit talajjavító anyag, mely amellet, hogy nagy ásványi anyag tartalmú, kiváló adszorbens tulajdonságokkal rendelkezik, így köti meg a felesleges, káros szagokat az istállóban, csökkentve a levegő ammónia, és kénhidrogén szintjét.

Alginit alomanyaghoz való keverésével az ammónia megkötése mellett, értékesebb trágyához jutunk.

Foszfor kibocsátás csökkentése

A foszfor kibocsátás szintén a takarmányozási technológián keresztül csökkenthető. Az állatok a takarmányozáson keresztül felvett foszfornak csupán alig 30 %-át hasznosítják, és a fennmaradó 70% a bélsárral, és a vizelettel kiürül.

A foszfor források között különbséget kell tenni a natív, növényi eredetű foszfor források között. A natív foszfor hasznosíthatósága a nem fitin kötésben lévőhöz képest jóval magasabb, 75-80 % közötti.

Egy átlagos baromfitápban a foszfor 70%-a fitin kötésben van jelen, így az állatok a fitáz enzim hiánya miatt nem tudják hasznosítani a tápban lévő foszfor nagy részét. A baromfi csak annyi fitinhez kötött foszfort tud hasznosítani, amennyi Fitáz enzimet a takarmány tartalmaz.

A takarmány foszfor tartalmának hasznosulásának javítása két módszerrel érhető el. Az egyik, hogy a takarmány kiválasztásánál figyelembe vesszük a takarmány hasznosítható foszfor tartalmát.

A másik lehetőség, hogy fitin kötésben lévő foszfor érvényesülését javítjuk.

A takarmányok gyártásához leginkább használt búza és kukorica közel azonos foszfor tartalommal rendelkezik. A kettő közül azonban a kukorica foszfor tartalma rosszul, a búza foszfor tartalma, pedig jól emészthető. Az emészthetőségben adódó különbség a két növény szemtermésében lévő fitát tartalom, FITÁZ aktivitás különbséggel magyarázható.

Így a kukorica foszfor tartalma kis Fitáz aktivitás hatására csupán kb 10%-ban hasznosul, míg a búzáé csaknem 50%-ban.

A Natív foszfor emészthetőségét még javítani lehet ipari úton előállítható fitáz enzimmal.

Amennyiben a takarmányhoz Fitáz enzimet adagolunk az alábbi eredmények érhetőek el:

- Javul a takarmányfoszfor emészthetősége;
- Az anorganikus foszfor kiegészítés mértéke csökkenthető;

- A bélsár foszfor tartalma akár 35%-kal is csökkenhet. Ez az arány búza etetésekor még tovább javítható kb. 10%-kal, 40-45 %-ra;
- A hizlalási eredmények nem lesznek rosszabbak;
- Javul a Kalcium felszívódása, és ezzel nő a csontok szilárdsága.

A foszfor kibocsátásra való figyelem, tehát főképp a környezetvédelmi szempontok érvényesítése miatt kiemelt jelentőségű, azonban emellett a fenti indokok végett az állatok tartására, ásványi anyagok hasznosítására is pozitív hatása van.

Takarmány – kiegészítők használatával:

Javasolt olyan takarmány – kiegészítők használata, mellyel a takarmány hasznosítás növelése mellett, baktericid hatás érhető el.

Anyagcsere beállítás:

Mesterséges aminosavak megfelelő keverékének használatával a felesleges fehérje túletetés kerülhető, így a többlet nitrogén kiürülése csökkenthető.

A B tápok LIZIN kiegészítésével a nitrogénürítés kb. 10 %-os csökkentése érhető el.

Metán képződés

A mélyalmos tartástechnológia, és a megfelelő szellőzés mellett nem kell számolni nagy mennyiségű metán képződésével.

Szaghatás keletkezése, és annak csökkentési módjai

A fent felsorolt szagható tényezők nem jelentősek. A tartástechnológia során jelentősebb szaghatásra a takarítási, és a trágya kiszállítási időszakban lehet számítani, így kiemelt fontosságú az, hogy a szerviz periódusban azon szabályok betartásra kerüljenek, melyekkel a szagok nagy mértékben csökkenthetők.

A trágya kihordása mindkétén istállóból a lehető legrövidebb idő alatt kerül megvalósításra, a kevésbé zavaró időszakokban, kora reggeli órákban, hétköznapiokon. A trágya megfelelő takarással lesz ellátva, így a zavaró hatás szállítás közben is minimális. A kihelyezésnél különös figyelmet fordít az üzemeltető a szélirányra.

Az elhelyezési területek, illetve időpontok úgy kerülnek megválasztásra, hogy ne a lakott területet érje a szaghatás. A lakott terület és a trágya kihelyezési területek közötti védőtávolság megfelel az előírásoknak. A termőföldre kihordott trágya a lehető legrövidebb idő alatt beforgatásra kerül.

A keletkező trágya mennyiségének csökkentése

A keletkező trágya mennyiségének csökkenése a korszerűen kialakított szellőzés-technológiával megoldott.

A technológia lehetővé teszi a trágyában lévő víz egy részének eltávolítását, ami a trágya össztömegének csökkenését eredményezi. A megfelelő istállóklíma a trágya bomlási folyamatait is visszaszorítja, ami a káros légszennyező anyagok, például metán, és ammónia, kénhidrogén csökkentését vonja maga után.

A szellőzés technológiát azonban az állatok számára optimálisan kell beállítani, annak érdekében, hogy az állatok egészsége ne károsodjon.

A túl intenzív szellőzés, klímatechnika az almot túl szárazzá teheti, így porképződést váltva ki, mely egészség károsodáshoz vezet, gátolva az állomány növekedését.

A trágya tömegét, és az állatok egészségét is károsíthatja a nem megfelelően megoldott tetőszigetelés. Kiemelt jelentőségű ezért a tetőszigetelés ellenőrzése, az esetleges szivárgásokat meg kell szüntetni.

A trágya tömegét az itató rendszerből elfolyó víz is növelheti. A folyamat szintén hatással lehet az állatok egészségére, amellet, hogy az intenzívebben képződő káros gázok szennyezik a környezetet, ezért a karbantartási munkák elvégzése kiemelt jelentőségű.

A vízfelhasználás csökkenése

A telep vízellátása az alábbi fogyasztásokból tevődik össze:

- Állatok ivóvíz fogyasztása;
- Nyári időszakban felhasznált hűtővíz;
- A dolgozók szociális jellegű vízfogyasztása.

Az itató berendezések víztömörtségét folyamatosan ellenőrizni kell, mivel a feleslegesen elcsöpögő víz növeli az üzemeltetési költséget, amellet, hogy az almot is nedvesíti. A

nedves alom a baromfi megbetegedését okozhatja, és fokozottabb káros – anyag kibocsátást eredményezhet, ammónia, kénhidrogén, és metán keletkezésével.

A szerviz időszakban az itató berendezéseket ellenőrizni kell, a szivárgásokat meg kell szüntetni. A sérült alkatrészeket meg kell javítani, vagy ki kell cserélni.

7.4. Hulladék

7.4.1. A hulladékképződéssel járó technológiák és tevékenységek

A telephelyen folytatott állattartás minimális hulladék képződéssel jár.

A kommunális hulladék közszolgáltatás keretén belül kerül elszállításra.

Az esetlegesen és minimálisan keletkező veszélyes hulladékok gyűjtése munkahelyi gyűjtőhelyen, zárt badellákban történik.

7.5. Az élővilágra vonatkozó környezetterhelés és igénybevétel bemutatása

A területhasználattal érintett életközösségek

A telep üzemeltetésében, elhelyezkedésében az előző felülvizsgálat óta semmilyen változás nem történt.

A telepen több mint 20 éve állattartó tevékenység folyik. A telep közvetlen környezetére jellemző az erős emberi beavatkozás. Az érintett területen és közvetlen közelében nincsenek védett, veszélyeztetett növény- és állatfajok. Ennek oka az antropogén hatásban keresendő. A védett területek, és értékeik pedig kellő távolságban vannak ahhoz, hogy az itt folytatott tevékenység hatásai (levegő, talaj-, talajvíz-, élővizek szennyezése, zajhatás) bármilyen kárt okoznának.

A telephely és környezete részletes természetvédelmi, ökológiai és tájvédelmi felülvizsgálata az egységes környezethasználati engedély kiadását megalapozó dokumentációban megtalálható. Az engedélyezettekhez képest változás a telep üzemeltetésében, területhasználatában nem történt. Ezekben a vonatkozásokban az öt éves üzemelés semmilyen változást nem okozott.

8. A telephelyen folytatott tevékenység és az elérhető legjobb technika viszonya

A telephely teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálata során áttanulmányoztuk a Nagylétszámú Baromfi és Sertéstartás IPPC referencia dokumentumát az elérhető legjobb technikáról (BREF), amely 2003-ban készült el angol nyelven. A magyar nyelvű útmutató a BAT (Elérhető legjobb technikák) meghatározásához, a különböző baromfitartási technológiákra vonatkozóan 2017. februárjától áll rendelkezésre.

A BREF részletesen kitér a bojlerhízalás területén alkalmazott és elfogadott technológiai lépésekre, a jó mezőgazdasági gyakorlatra, a takarmányozási technikákra, az istálló kialakítására, a víz és energia felhasználására, valamint a trágyakezelésre és az egyes környezeti elemekre történő kibocsátások csökkentési lehetőségeire. Az elérhető legjobb technika (BAT) természetesen a BREF-ben részletezett technikáktól letérő lehet, amennyiben azzal ugyanolyan, vagy jobb teljesítmény érhető el.

Jó mezőgazdasági gyakorlat

A jó mezőgazdasági gyakorlat a BAT egyik sarkalatos pontja, melynek alkalmazásával a nagylétszámú állattartás környezeti teljesítménye folyamatosan fejleszthető. Az állatok

számára igyekeznek megteremteni az optimális környezetet. Az istállókat és a technológiai berendezéseket turnusonként takarítják, fertőtlenítik.

A gépjárműforgalmat (logisztika), anyag és energiafelhasználást igyekeznek optimalizálni, elektronikusan tartják nyilván a technológiába bemenő anyagokat, valamint az onnan kikerülő terméket, mellékterméket és hulladékot.

Takarmányozási technikák

A BAT-nak megfelelő takarmányozási technikák célja, hogy a különböző életszakaszokban adott takarmány tápanyagtartalma minél jobban kielégítse az állatok igényeit úgy, hogy a madárürülék tápanyagtartalma (különösen a nitrogén és foszfor koncentráció) minél kisebb legyen. A felülvizsgált tevékenység takarmányozási technológiája megfelel ezen követelményeknek.

Istálló kialakítás (nevelési rendszerek)

Brojlerek esetében a mérsékelt égövben BAT-nak tekinthetők azok az istállók, melyek jól szigetelnek, légcseréjük megfelelő (amely elérhető természetes szellőzés vagy kényszerszellőztetés alkalmazásával is), teljes padlózatuk almozott, és az itatórendszer nem nedvesíti az almot. A fenti követelményeket a vizsgált baromfitelepen lévő istállók teljes mértékben kielégítik. Környezetvédelmi szempontból egy ilyen kialakítású istállóban nevelt állatállomány ammónia kibocsátása megfelel az elérhető legjobb technika követelményeinek.

Víz és energia felhasználás

A BAT szerint a technológiai vízfelhasználást a minimálisra kell csökkenteni úgy, hogy az állatok ivóvízigényét maximálisan ki kell elégíteni. Miután a baromfitelep hízalási technológiájában lényegében csak itatási célból használnak fel vizet, a vízfelhasználás tovább nem csökkenthető. Az esetleges vízfolyások kiküszöbölése céljából a telepen a vízfelhasználást, a vízvezetékeket és az itató berendezéseket rendszeresen ellenőrzik, szükség esetén pedig azonnal kijavítják a hibát.

Az energiaszolgáltatást a BAT-nak megfelelően, szakaszosan üzemeltethető ventilátorok beépítésével, energiatakarékos izzók alkalmazásával és komputerizált belső klímaszabályozással minimalizálták.

Trágyakezelés

Alacsony fehérje és foszfortartalmú takarmány, valamint csöpögésmentes itatórendszer alkalmazásával a vállalkozó BAT szerint biztosítja a turnusonként kitermelésre kerülő szerves trágya jó minőségét. A telephelyen a szerves trágyát nem tárolják a kitermelést követően szerződés szerint biztosított földterületeken azonnal mezőgazdasági hasznosításra kerül.

Hulladékkezelés

A telephelyen kommunális hulladékokon kívül csak eseti jelleggel keletkezhetnek veszélyes hulladékok. Az esetlegesen keletkező hulladékok ideiglenes tárolásáról munkahelyi gyűjtőhelyen gondoskodnak.

A hulladékok elszállítására vonatkozó keretszerződéssel a Kft. rendelkezik.

9. Rendkívüli események

A telephelyen a vállalkozó eddigi üzemeltetése során nem történt olyan esemény, üzemzavar, amely a területen bárminemű környezetszennyezést eredményezett volna.

A telephelyen az alábbi haváriaszerű események előfordulásával kell számolnunk:

A rendkívüli események közé sorolható a nagy mennyiségű elhullás, fertőzés, mérgezés, vagy kedvezőtlen körülmények (pl.: hőséguta).

A veszélyes anyagok tárolási problémái esetén folyékony vegyi anyagok juthatnak a légkörbe és a talajba. Ezek mennyisége kevés, tárolásuk, használatuk, belső mozgatásuk, és szállításuk szabályozott.

Esetenként előfordulhat a szállító jármű meghibásodása, és a már meghibásodott beszállított jármű a telephelyen, illetőleg a telephelyen kívül (olaj elfolyás stb.). Ilyen esetekben meg kell szüntetni a szennyező forrást, lokalizálni kell a szennyezést, el kell végezni a kárelhárítást. Az illetékes hatóságokat értesíteni kell a kárelhárítás egyidejű megkezdése mellett. A kapott utasítások feltétel nélkül végrehajtandók.

A telephelyre beszállított anyagok, és a belőlük képződött hulladékok okozta környezetszennyezést meg kell akadályozni.

A telephelyen nincs olyan gép, berendezés, anyagtárolás, melynek bármilyen sérülése, vagy meghibásodása lényeges környezeti hatást vonna maga után.

Amennyiben a telepen komolyabb tűz üt ki, ennek hatása elsősorban légszennyezés vonatkozásában jelentősnek minősíthető, és a közeli lakóterületeken is észlelhető lehet.

A hatás azonban mindenképpen időleges, maradandó környezetkárosítást még ebben az esetben sem okoz.

10. A tevékenység felhagyása után teendő intézkedések

A vállalkozó a telephelyén végzett tevékenysége felhagyását nem tervezi. Egy esetleges felhagyás azonban egyéb okok miatt is bekövetkezhet, ezért szükséges megvizsgálni, hogy milyen intézkedések válhatnak szükségessé ebben az esetben.

Amennyiben a vállalkozó a vizsgált telephelyen végzett tevékenységét megszünteti, úgy annak tényét az illetékes Környezetvédelmi hatóság felé jelentenie kell.

A tevékenység felhagyásával az állattartó telep levegőterhelése és zajterhelése megszűnik, ezzel kapcsolatban a felhagyás folyamatában nincs szükség speciális intézkedésre.

A telephelyen maradt összes hulladékot (ideértve a keletkező kommunális szennyvizet is) a felhagyás folyamán el kell szállítani a hulladék jellegének megfelelően ártalmatlanításra, illetve hasznosításra.

A telephelyen lévő alapanyagok, melléktermékek és állatállomány sorsát a Kft-nek gondoskodni kell azok felhasználásáról, elszállításáról, értékesítéséről.

Amennyiben az istállóépületek lebontásra kerülnek, az építési törmeléket inert hulladékként kell kezelni.

11. Összefoglaló értékelés, javaslatok

11.1. A környezetre gyakorolt hatás értékelése

A telephelyen több mint 20 éve állattartási tevékenységet végeznek. A tevékenység megkezdése óta az épületek valamint az alkalmazott állattartási technológia folyamatosan korszerűsítésre került.

A telephely a VA/KTF01/2268-10/2016. számon kiadott egységes környezethasználati engedélyben foglaltaknak megfelelően folytatja a tevékenységét. Az engedélyezettekhez képest a telephelyen kisebb technológiai fejlesztések zajlottak le. A technológiai korszerűsítés környezeti hatásai már a 2016 évben kiadott egységes környezethasználati engedélyben is vizsgálatra kerültek. A telephelyi tevékenység kétfázisos állattartás, mely során 0-6 hét között előnevelés, 7-20 hét között utónevelés folytnak. A technológiából adódóan a telephelyen az állatlétszám szakaszos, és a lehetséges férőhelyekhez képest minimális. A telepítés két épületbe történik, mely állatok kerülnek utónevelésre a telephely összes istállójában. Így a férőhelyszám 40 000 -46 000 pulyka férőhely.

A telephelyen alkalmazott technológia mind állattartási, mind környezetvédelmi szempontból megfelel a legkorszerűbb követelményeknek. Az állatok tartása zárt, szellőztetett, temperált térben, teljesen automatizált rendszerben történik. A tevékenység környezeti kockázata alacsony.

A VA/KTF01/2268-10/2016. számon kiadott egységes környezethasználati engedélyhez képest a telephelyi férőhelyszámban, alkalmazott tartástechnológiában nem történt változás: Az egységes környezethasználati engedélyben megállapításra került, hogy a lakóterületekre a tevékenység nincs hatással. A tevékenységgel kapcsolatban az elmúlt 5 évben bűzpanasz nem érkezett. A Kft. Bögöte Község Önkormányzatával 2015 évben folytatott tárgyalásokat követő megállapodásban foglaltakat maximálisan betartja.

A levegőterhelés vizsgálata alapján megállapítható, hogy a szükséges légcserre biztosításakor bűzhatás jelentkezik, a szükséges légcserét biztosítja). Az állattartó telep hatásterületén belül védendő objektumok nem találhatóak.

Zajterhelés szempontjából a tevékenységnek nincs jelentős hatása. Az elszívó ventillátorok az elszívó ventillátorok okozta zajhatás az épületek árnyékoló hatása, valamint a 250 m védőtávolság miatt a védett épületeknél nem okoznak zajterhelést.

A telephely csapadékvíz elvezetése a 36800/5181-8/2016.ált. számú vízjogi üzemeltetési engedély alapján történik. A telep területére, az épületre és a burkolatra hulló csapadékvizeket a telephelyen belül kiépített nyílt földmedrű árokban gyűjtik és elszikkasztják.

A zárt technológiából adódóan az árokrendszerbe, illetve a telep zöld felületeire szennyezett csapadékvíz nem kerülhet.

A talaj és a felszín alatti vizek terhelésének vizsgálatára feltáró fúrásra került sor, ami nem ütötte meg a talajvíz szintjét. A talajvíz mély elhelyezkedésére, valamint a zárt technológiára, monitoring rendszer kialakítását továbbra sem tartjuk szükségesnek.

A hulladékgazdálkodás terén a tevékenység lehatárolt, a vállalkozó a jogszabályi előírásoknak eleget tesz. A tevékenységből adódóan esetenként keletkezik csupán minimális hulladék. A veszélyes hulladékokat munyahelyi gyűjtőhelyen gyűjtik. A keletkezés dokumentálása az utóbbi 5 évben is megvalósult. Az engedélyezett elszállításról gondoskodtak.

Az élővilágra vonatkozó igénybevétel és hatások semlegesek, hatásuk a telephelyen belüli ill. az emberre kifejtett hatásokkal megegyezők. Az előzőekhez képest a telephely területében, épületeiben, funkciójában változás nem történt.

11.2. Javaslatok

Az elérhető legjobb technika és környezetvédelmi elvárások érdekében tervezett intézkedéseket a vonatkozó munkarészben ismertettük, egyéb intézkedést nem látunk szükségesnek. A környezetvédelmi hatóság a VA/KTHF-KTO/22-1/2021. számon kiadott módosító határozatban megállapította, hogy a telephelyi technológia, tevékenység a határozatba foglalt kikötésekkel megfelel az elérhető legjobb technika követelményeinek. A Kft. a határozatban előírtakat az üzemeltetés során maximálisan betartja, az ott meghatározott határértékeket (nitrogén, foszfor, ammónia) az üzemeltetés során teljesítik.

Azonban a kialakított kedvező állapot fenntartása érdekében fontos, hogy:

- a jövőben is kiemelt figyelmet fordítsanak az anyag és energiafelhasználás, valamint a hulladék és melléktermék keletkezés naprakész nyilvántartására, az éves bejelentések megtételére és a technológiai fegyelem betartására és

betartatására, a dolgozók környezettudatos képzésére, környezetszemléletű állattartás megvalósítására.

- A BAT technológiai megfelelés érdekében a folyamatos ellenőrzés és kontroll szükséges.
- a rendkívüli havária események bekövetkezése esetén a szükséges kárenyhítő és elhárító intézkedéseket haladéktalanul meg kell tenni, és haladéktalanul értesíteni kell az illetékes hatóságokat.

Szombathely, 2021. október

Bangó Ernő
ügyvezető

